

Spis treści

Od autorki	7
Wstęp	9
Rozdział I	
Uczeń z niepełnosprawnością wzroku w trzech formach organizacyjnych kształcenia	13
1. System szkolnictwa specjalnego	13
1.1. Kształcenie specjalne – ustalenia terminologiczne	13
1.2. Uczeń z niepełnosprawnością wzroku w szkolnictwie specjalnym	17
1.3. Uczeń z niepełnosprawnością wzroku w edukacji integracyjnej	23
1.4. Uczeń z niepełnosprawnością wzroku w edukacji włączającej	34
Rozdział II	
Dziecko z niepełnosprawnością w rolach społecznych w przestrzeni szkolnej	45
1. Charakterystyka ról społecznych dziecka w wieku szkolnym	45
2. Niepełnosprawność a role szkolne	50
2.1. Modele pojmowania niepełnosprawności	51
2.2. Uczeń niepełnosprawny w strukturalno-funkcjonalnym paradygmacie socjalizacji szkolnej – implikacje dla modelu kształcenia segregacyjnego	54
2.3. Uczeń niepełnosprawny w interakcjonistycznym paradygmacie socjalizacji szkolnej – implikacje dla modelu kształcenia inkluzyjnego	57
2.4. Osadzenie idei kształcenia integracyjnego w paradygmatach socjalizacji szkolnej	60
Rozdział III	
Funkcjonowanie dzieci z niepełnosprawnością wzroku w rolach szkolnych na etapie edukacji podstawowej	65
1. Definicje i klasyfikacje niepełnosprawności wzroku	65
2. Uwarunkowania pełnienia roli ucznia przez dziecko z niepełnosprawnością wzroku	67
2.1. Uwarunkowania realizacji roli ucznia – czynniki tkwiące w specyfice niepełnosprawności	69
2.2. Uwarunkowania realizacji roli ucznia – czynniki tkwiące w systemie szkolnym	78
3. Uwarunkowania pełnienia roli członka społeczności szkolnej przez dziecko z niepełnosprawnością wzroku	83
3.1. Uwarunkowania realizacji roli członka społeczności szkolnej – czynniki tkwiące w dziecku	85
3.2. Uwarunkowania realizacji roli członka społeczności szkolnej – czynniki tkwiące w otoczeniu	91
Rozdział IV	
Metodologiczne podstawy i organizacja badań własnych	97
1. Teoretyczny kontekst badań własnych	97
2. Problematyka, przedmiot i cele badań	100
3. Problemy badawcze i hipotezy robocze	101

4. Typologia zmiennych i ich wskaźniki	107
5. Metody, techniki i narzędzia badawcze	109
6. Organizacja i przebieg badań	113
7. Charakterystyka badanej grupy	114
Rozdział V	
Analiza i interpretacja wyników badań własnych	125
1. Funkcjonowanie w roli ucznia dzieci z niepełnosprawnością wzroku w świetle wyników badań własnych	125
1.1. Ocena funkcjonowania w roli ucznia dzieci z niepełnosprawnością wzroku w świetle wyników Skali Oszacowań do Oceny Funkcjonowania Młodzieży w Rolach Społecznych	125
1.2. Analiza porównawcza osiągnięć dydaktycznych uczniów z niepełnosprawnością wzroku ze szkół ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych	129
1.3. Samoocena motywacji do nauki w świetle wyników Kwestionariusza Integracji Uczniów w adaptacji G. Szumskiego	133
1.4. Dydaktyczne aspekty pracy z dziećmi z niepełnosprawnością wzroku w opiniach nauczycieli	138
Podsumowanie	151
2. Funkcjonowanie w roli członka społeczności szkolnej dzieci z niepełnosprawnością wzroku w świetle badań własnych	155
2.1. Ocena funkcjonowania w roli towarzyskiej dzieci z niepełnosprawnością wzroku w świetle wyników Skali Oszacowań do Oceny Funkcjonowania Młodzieży w Rolach Społecznych	155
2.2. Samoocena integracji społecznej w świetle wyników Kwestionariusza Integracji Uczniów w adaptacji G. Szumskiego	160
2.3. Samoocena integracji emocjonalnej w świetle wyników Kwestionariusza Integracji Uczniów w adaptacji G. Szumskiego	164
2.4. Pozycja socjometryczna w klasie szkolnej uczniów z niepełnosprawnością wzroku kształcących się w integracji i inkluzji	168
Podsumowanie	173
3. Funkcjonowanie w rolach szkolnych uczniów z niepełnosprawnością wzroku – podsumowanie wyników badań	177
3.1. Uwarunkowania funkcjonowania w rolach szkolnych uczniów z niepełnosprawnością wzroku w trzech formach organizacyjnych kształcenia	177
3.2. Funkcjonowanie w rolach szkolnych uczniów z niepełnosprawnością wzroku w trzech formach organizacyjnych kształcenia – zestawienie analizowanych obszarów	184
3.3. Wskazania dla praktyki w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością wzroku w systemie kształcenia niesegregacyjnego	188
Zakończenie	197
Bibliografia	203
Spis tabel	215
Spis rysunków i wykresów	217
Aneksy	219